

Nerozuměla tomu, čím to je, že ji tentokrát neovládalo chvění, strach ani nejistota, stavy těla a duše, které si s člověkem svévolně pohrávají a ignorují vůli a rozum.

Paní štěstěna se předvedla v plném lesku. Pilotka splnila všechny předepsané úkony a po bezchybném letu přistála na stanoveném místě jen několik desítek metrů od uznale pokyvující komise.

Inženýr Grade se radoval; tisk si dozajista všimne nejen úspěchu slečny Laglerové, ale i jeho aviatické školy. Radost měl i Hans, i když mu ji kazilo pomyšlení na loučení.

Ještě týž den večer odjížděla z Borku šťastná první česká aviatička, státní příslušnice Rakouska-Uherska.

Starty mužů na hannoverském letišti skončily. Ženskou kategorii zahajovala první německá pilotka Amelie Beese. Odpůrci nových pořádků o ní hovořili s despektem jako o mužatce, zatímco její obdivovatelé ji považovali za moderní, statečnou a atraktivní ženu.

Boženina konkurentka sebevědomě kráčela ke svému letounu v jezdeckých kalhotách a v pánském klobouku, mávala vymrzlým divákům, kteří si i přes nepřízeň počasí nenechali ujít místní závody. Nespěchala, svými rozvláčenými, kočičími pohyby umocňovala napjaté očekávání, vychutnávala si každou vteřinu, kdy na ni byl upřený zájem všech přítomných.

Božena z té ženy nemohla spustit oči. Mátly ji protichůdné pocity, které v ní vyvolávala. Obdivovala ji

a zároveň jí i záviděla sebejistotu a schopnost na sebe strhnout pozornost. Na druhou stranu ji popuzovala její povýšenost i to, jak se okázale a manipulativně stylizuje do role energické ženy-šelmy, a tento dojem umocňuje kontrastem k připravenému Etrichovu letounu, který si svým elegantním, půvabným tvarem oprávněně zaslouží označení „Holubice“.

Než Beese dala mechanikům pokyn, aby ustoupili od stroje, pokynula směrem k divákům. Rozjela se a vzletla. Než ale stačila udělat první polokruh, poryv větru začloulal letounem a stočil ho čelem k zemi dřív, než doznělo aplaudování davu. Šustot, skřípění a tupá rána se proluly s výkřiky nesoucími se z míst za ochozem. Dopad „Holubice“ na zem najednou neměl s elegancí nic společného.

Boženou projela škodolibost. Zastyděla se, nikdy by nahlas nepřiznala záchvěv zahanbujícího pocitu zadosti-činění. Byl to jen okamžik, trn, který propíchl zhnisaný puchýř. Diváci křičeli úlekem i vzrušením a pořadatelé se sbíhali k pomačkanému stroji a potlučené pilotce. V řadách návštěvníků to šumělo, tiskli se k zábradlí oddělujícímu je od plochy vyhrazené pouze pro piloty, zvědavost jim protahovala krky, klobouky žen se mačkaly jeden o druhý, ostatní se shlukovali do skupinek a dohadovali se, jestli se ta pilotka zabila, nebo je jen zraněná.

Božena, nedaleko vyčkávající na svůj let, viděla, jak se otřesená Amelie po chvíli sama vysoukala z trosek letadla a s rukama přitisknutýma k obličeji se nechala

odvést. Po rozpačité přestávce pořadatel ohlásil, že statečná pilotka Amelie Beese je v pořádku, utrpěla pouze v obličejí drobné zranění a závody budou za chvíli pokračovat.

Boženina netrpělivost narůstala. Hans Röver i další muži Gradeho školy se ji snažili rozptýlit. Žádný z nich v předcházejících závodech a soutěžích neuspěl, všechny ceny stejně jako na ostatních soutěžích na domácí i zahraniční půdě získala konkurence. Byla posledním želízkiem v ohni.

„Žádný strach, ani mě nenapadlo, že bych to vzdala,“ ubezpečovala sebe i je.

„O tom nepochybuju,“ stiskl jí povzbudivě ruku Hans, aby to nikdo neviděl. „Jediná konkurentka je zneškodněna, vítr se zklidnil, vítězství máš v kapse,“ pokusil se o žertovné povzbuzení.

„Hlavně to nezakřikni,“ povzdechla si Božena, která se ještě nezbavila pocitu hořkosti a nespravedlnosti. I kdyby let bezchybně zvládla podle předepsaných parametrů, získala by jen čestnou cenu bez nároku na finanční ohodnocení. Německý vzduchoplavecký svaz si totiž na rozdíl od protežované Amelie Beese dal načas s vyhotovením jejího pilotního průkazu. Ale copak nebudou vítězství, reklama a snad i čestná cena nebývalý úspěch nejen pro ni, ale i pro Gradeho továrnu, kterou začínala drtit konkurence?

Vyměnila by snad všechno, co měla, za to, aby teď Amelii porazila. Jen vítězství jí mohlo ukonejšit, odškodnit za

to, že ji tato krásná, bohatá a obletovaná žena jen o tři týdny předběhla a v Johannisthalu připravila o titul první pilotky Německa. A aby jejích úspěchů nebylo málo, o pár dní později se jí podařilo stát se držitelkou dámského světového rekordu v délce letu. Pro Boženu zůstalo už jen ženské prvenství v získání mezinárodního pilotního průkazu v Českém království a celém Rakousku-Uhersku. S uznáním, gratulacemi i pozorností tisku se roztrhl pytel, ale chtěla víc.

Konečně pořadatel ohlásil let číslo čtrnáct Fräulein Beatrice Lagler, první rakouské pilotky. Diváci zpozorněli a spěchali k úzkému, ohraničenému pruhu přistávací plochy. Boženu napadlo, co se jim asi honí v hlavě. Fandí jí, nebo se hrnou za senzací, kdyby i ona havarovala? Litovali nehody Amelie, nebo toho, že z ní tak snadno vyvázla? Snažila se zahnat vzpomínku na šlachovitého, vrásčitého muže, se kterým kdysi cestovala vlakem do Francie. Vytanula v tu nejnevhodnější dobu. Vyprávěl, že celý život strávil u cirkusu jako akrobat na laně, později jako klaun. Protloukali se, jak se dalo, bylo stále těžší nalákat platící diváky. Vteřina nepozornosti při vystoupení, zaváhání a zpocené ruce způsobily, že dívka, se kterou vystupoval, mu vyklouzla a na místě byla mrtvá. V šapitó zavládlo vzrušení. O nehodě se všude mluvilo i psalo a neštěstí se na dlouhou dobu stalo lákadlem pro diváky na dalších štacích. Cirkus si nemohl dovolit ohrozit živobytí desítky lidí, a tak za dívku zaskočila jiná a akrobatická vystoupení pokračovala. Diváci byli

rozechvělí podivnou směsicí obav, očekávání a vzrušení při pomýšlení, že mohou být přítomni neštěstí, při kterém jim ztuhne krev v žilách. O děsivém zážitku, který se odehraje přímo před jejich očima, budou moct vyprávět těm, kterým se při tom bude krabatit obličej ošklivostí i zvědavostí. „Inu, lidé jsou divní živočichové, baží po krvi, které se zároveň bojí a štítí,“ zakončil muž monotónním hlasem vyprávění, které opakování a odstup času zbavily emocí a smutku.

Co když i ona a její přátelé jsou jen vzrušující kratochvílí pro ty, kteří tuší šanci na okamžik, kdy si sice v úleku přikryjí oči dlaněmi, ale roztáhnou prsty, aby o nic nepřišli? Nejsou tyto letecké exhibice a závody, se kterými se za poslední dva roky roztrhl pytel, modernizovanou obdobou gladiátorských her? Nebo koridy? Jen namísto třpyticích se toreadorských obleků mají kombinézy a kukly a místo býků letadla. I praporky tu jsou.

„Zdá se, že se vítr uklidnil, drž se!“ křiknul Hans do hukotu motoru. Stačila zachytit obavy v jeho tváři. Povzbudivě se na něj usmála a nejdřív zamávala jemu, pak až divákům.

Když se hladce vznesla do vzduchu, všechny obavy z nepříznivých okolností z ní jako zázrakem odpadly. Pryč byl strach ze selhání, užívala si přívalu pocitů volnosti a příjemného chvění kolem žaludku. Po nezdarech přicházejí úspěchy, ubezpečovala sama sebe. Euforie a pocit štěstí hladily každou buňku jejího těla a poprvé pocítila to, o čem se při prvním školním letu zmiňoval Hans.

„Až se ti dostane do krve ovládní stroje tak, že si už budeš moct naplno užívat opojnost plavby vzduchem, pocítíš, jak se letoun stává částí tvé bytosti, jak s ním srůstáš.“

Už nepochybovala o svém úspěchu a věděla, že těmito slovy odpoví, až se jí reportéři budou ptát na to, jaké to bylo „tam nahoře“, tam, odkud se jí ještě nechtělo vracet. Nad hlavami diváků zůstala déle, než vyžadovala pravidla.

Přistála za nadšeného potlesku, a dřív než vypnula motor, zastyděla se, že přítomným tak křivdila. Evidentně jí přáli úspěch a blahopřání těch, kterým se podařilo k ní prodrat, nebrala konce.

Poskytla několik rozhovorů redaktorům pověřeným přípravou článků do sportovních příloh novin. Popisovali smůlu slavné německé pilotky Beese, jež z havárie vyvázla s pro ženu dozajista nepřijemnou zlomeninou nosu, a zdůrazňovali obrovský úspěch hrdinky dne, začínající hvězdy leteckého nebe Češky Boženy Laglerové.

Na slavnostní večeři v nablýskaném hotelu Bristol jí byl předán stříbrný pohár hannoverského vzduchoplaveckého spolku. Božena obklopena veselou společností se smála matným otiskům prstů těch, mezi kterými koloval, aby si ho prohlédli a potěžkali.

„Výborný začátek kariéry. Skvělý triumf! Udělala jste čest naší škole,“ liboval si Grade. Byl vděčný alespoň za jeden dobrý výsledek, který pomohl zviditelnit aeroplány nesoucí jeho jméno, pilotní školu i celou továrnu.

Vítězství a několik sklenek šampaňského si našly Boženo sebedovědomí. „Všemožně se vynasnažím v tom nadále pokračovat, pane inženýre,“ řekla s úsměvem, aniž se snažila budít zdání skromnosti. Měla pocit, jako by právě procházela ověncenou bránou otevřenou dokořán a vstupovala na cestu, která ji povede už jen od úspěchu k úspěchu.

„Bude se mi po tobě stýskat,“ loučil se s ní na hlučném hannoverském nádraží Hans. Čekal, že mu řekne totéž.

„Jakmile mi konečně vyhotoví pilotní průkaz, budeme se přece vídat na leteckých produkcích. Tam už ale nebudu závodit jenom o čestné ceny.“

Hans mlčel, nechtěl jí kazit radost. I on, když obdržel svůj mezinárodní letecký průkaz, prožíval podobnou euforii a budoucí úspěchy považoval za cosi nárokového jako odškodnění za všechno, co musel vykonat, riskovat, obětovat a zaplatit.

„Mám nabídky na veřejné vzlety v Německu i v Rakousku,“ nevydržela se nepochlubit. „Pro začátek mi ale švagr Foustka domlouvá v Kročehlavech veřejný vzlet. Má pravdu, že první lety bych měla předvést doma, vlastně je to moje povinnost,“ pokračovala nadšeně. „A nakonec se mi přece jenom rýsuje odložené turné do Itálie a Francie. O pilotky je tam pořád zájem.“

„Sny jsou od toho, aby se plnily. Tedy aby si je člověk splnil. A ty to umíš.“

„I ty si je plníš, ne? Jak jsi daleko s jednoplošníkem?“